

प्रवेश सं० —

विषयः दर्शन शास्त्रम्

क्रम सं० —

सम जन्म तिथि निर्णयः

ग्रन्थकार दिलाकभट्टः

पत्र सं०—२१—

श्लोक सं०—

अक्षर सं० (पंक्तौ) ३७

पंक्ति सं० (पृष्ठे) १२

आकारः पि. ४.५४.३.

लिपिः देवता.

आधारः अ.

वि० विवरणम् प्र.

13903

पी० एस० यू० पी०—७७ एस० सी० ई०—१६५१—४० ०००

अ. ८९४७

मि.ग. (ग)
२२१०

श्रीगणेशायनमः॥ अथ जतिथि निर्णयः॥ साजन्मर्क्षयुताग्राह्या॥ दिनद्वयेऽव्याप्तौ वव्याप्तौ वापरैव॥
घस्रद्वये जन्मतिथिर्यदास्मात्पूज्या तदा जन्मभसंयुता च॥ असंस्कृताभेन दिनद्वयेऽपि पूज्या परा
प्राप्तवती हितं त्रिमिति ज्योतिःशास्त्रोक्तेः॥ ॥ आदिपरायो॥ सर्वेऽजन्मदिवसेऽस्मिन् गलया
णिभिः॥ गुरुदेवाग्निविप्राश्च पूजनीयाः प्रयत्नतः॥ स्वनक्षत्रं च पितरस्तथा देवः प्रजापतिः॥ प्र
तिसंवत्सरं यत्नात्कर्तव्यं श्रममहं सुखं॥ स्वनक्षत्रं स्वजन्मनक्षत्रं देवताम्॥ स्वजन्मनक्षत्रं देवतां
वित्तपश्चेति क्वचित्प्राठः॥ तदा वित्तपः कुबेरः॥ ॥ अथास्य प्रयोगः॥ प्रतिवर्षं जन्मादिने सोऽरमा
नेन जन्मनक्षत्रं दिवसे कर्त्तव्यं पूर्वाह्णेऽभ्यज्य सर्वेषां धियुतजलक्षरितकलशं संपूज्य तदुदकेन
स्तानः शुक्लवरधरो देवा कालौ स्मृत्या ममाबुधपूतिनिमिता पुरारोग्या धामिवद्धि द्वारा
श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं गणेशं ग्रहान् दृष्ट्वा देवतां वा सुदेवतत्र देवताः चंद्रमसं वरुणं स्व
नक्षत्रं देवतां कुबेरं कुमुदादिदेवताः मरुजयं प्रजापतिं अश्वत्थामानं बाले व्यासं अंजनी
रत्नं बिभीषणं पुरुषं पराशुरामं मांडीयं पितृं श्वेतं पांशुं पूजनपूर्वकं होमं चैकस्मिन् स्थिति
संकल्पः॥ गणपतपूजनं विधित्वा स्तिवाचनं कृत्वा वेद्यां गोमया पीतले होऽष्टदलनिर्मि

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ प्रतिष्ठितं निर्णयः ॥ साजन्मर्षयुता ग्राह्या ॥ दिनद्वयेऽव्याप्तौ व्याप्तौ वापरैव ॥
 २२१०

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ प्रतिष्ठितं निर्णयः ॥ साजन्मर्षयुता ग्राह्या ॥ दिनद्वयेऽव्याप्तौ व्याप्तौ वापरैव ॥
 दृष्टद्वयेऽव्याप्तौ व्याप्तौ वापरैव ॥ असंस्कृताभिर्नादिनद्वयेऽपि पूज्या परा
 याभवती हितं त्रिमित्योतिः शारङ्गाक्षः ॥ ॥ आदिपरायो ॥ सर्वेऽक्षजन्मदिवसेऽस्मिन् गल्लया
 णिभिः ॥ गुरुदेवपतिविशिष्टाश्च पूजनीयाः प्रयत्नतः ॥ स्वनक्षत्रं च पितरस्तथा देवः प्रजापतिः ॥ प्र
 निसर्वत्तरं यत्नात्कर्तव्यं महेष्टवः ॥ स्वनक्षत्रं स्वजन्मनक्षत्रं देवताम् ॥ स्वजन्मनक्षत्रं देवतां
 वित्तपश्चेति क्वचित्प्राठः ॥ तदा वित्तपः कुबेरः ॥ ॥ अथास्य प्रयोगः ॥ प्रतिवर्षं जन्मादिने सोऽरमा
 नेन जन्मनक्षत्रं दिवसे कर्त्तव्यं पूर्वाह्णं ॥ यज्य सर्वेष्वपि यत्नजलपूरितकलशं संपूज्य तदुदकेन
 स्नानः शुक्रावरधरो देवाकालोऽस्त्वाममाबुधपूतनिमित्तापुरारोग्याद्योमिवृद्धिद्वारा
 श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थं गणेशं गृहान् दृष्टदेवतां वा सुदेवतत्रदेवताः चंद्रमसं वरुणं स्व
 नक्षत्रं देवतां कुबेरं कुमुदादिदेवताः मुख्यं प्रजापतिं अश्वत्थामानं बालं व्यासं अंजनी
 रत्नं विभीषणं कृपं पराशुरामं मांकिं यं पितृं श्वेतं पां पूजनपूर्वकं होमं चैकरिष्ये इति
 संकल्प्या गणपतपूजनं विधिस्त्वस्ति वाचनं कृत्वा वेद्यां गोमया पालितं दत्तं दत्तं निमि

तवस्त्रप्रसाधनस्मिन्मगीफलेष्वक्षतं धृजेषु वाजोमगपोरायनमः गपोवामावाहयामीया
 दिपित्रंतपूर्वोक्तदेवता नाम मंत्रः वाइशापुत्रारिरप्यच्यते तत्रयकस्थितिलेग्नित्रिष्टाया
 न्नाधानादिचक्षुष्यंतं कृत्वा पूर्वोक्तदेवतानाममंत्रः प्रातिमंत्रमद्योतं राताष्टाहिरातं स्रष्टा
 वात्माहुतीः स्रज्जणहृत्वाहोमहाय समाप्य गुरुर्यजमानं पृथ्वतलः समुद्रजं ह्ययादिः सुरा
 स्वामीभास्त्रं चैत्यं तपोरायामंत्रे स्त्राभिषिच्यत तोयजमानो यथाशक्तिगोभिररण्यधोय
 क्त्वादिगुर्वादिभ्यः प्रननेष्वर्कं देवांसु रूध्नस्ववाहनायुधपोठउत्रफ्रजने कृत्वाभ्रमेवह
 तं गंधादिभिरलंघेतः स्त्राभ्युषणपूर्वकं यथातिमर्वसुवर्णमपकटिरत्रादितनस्त्रं च
 धत्वा स्वास्तिकासनोपविष्टः पतिपुत्रवतीस्त्रीमिनिराजितो ब्राह्मणीभ्यः स्वस्तिप्रभ
 श्वाक्षपप्रकासगुडायाः कुमुदादिनमक्षदेवता प्रीत्योयुर्विहृदयचवायनानि द
 द्यात् ॥ वर्षातिनुसुदट्टादशवंशपटिकासुमादकादिस्त्रादिति धायत नवस्त्राद्याः
 स्त्रादितापटिकाजीवत्यतिपुत्राभ्यादत्तालदाशिषो गृह्णीयात् ॥ इदं स वैजीवति माते
 वापत्यायुषेकुर्यात् ॥ पश्चात्स्वयंकुर्यात् ॥ ततः सतिलगु मंत्रज्यईमाते दुग्धं पिबेत् ॥

॥११॥

नेत्रमंत्रः प्रातिलेगुसंमिश्रमंजल्पई प्रितपयः माकंदयादां लब्ध्यापिवाभ्यामृजिं कुरुष्वे इति मंत्रे
 णणीत्वास्तुमादकं च मन्त्रचित्ताभाकंदये प्रार्थयेत् ॥ माकंदयुनमस्तस्त्रं सप्तकल्यातजीवनी ॥ आ
 युरारोग्ये सिध्यर्थं प्रसीदध्वं वदमुने ॥ चीरजीवीयथात्वेतो मुनीनां प्रवृद्धज ॥ कुरुध्वम
 नीशा ईक्षतयामाजीरजीविनं ॥ तथा ॥ माकंदयमहाभाग सुप्तकल्यातजीवनी ॥ आयुरारोग्ये
 सिध्यर्थमस्माकं वदोष्वत्रिप्रार्थयेत् ॥ ततः अश्वत्थामावातिव्यसिंहस्त्रीमाश्रितोपयः ॥
 कृपः परशुरामश्च सप्ततत्चीरजीविनः ॥ सप्ततात्सस्मरन्निर्पेमाकंदयमध्याह्ने ॥ जीवद्वय
 राते सां ॥ अथर्वव्याधिविवर्जितः ॥ इति वचनादश्वत्थामादिमाकंदयोतानद्योसरना
 ततो ब्राह्मणान्माजियुजातेभ्योदक्षिणां च दत्वा त्रिषां गृहीत्वा स्वयं हविष्याग्निं जित
 द्रियो ब्रह्मचर्येणावर्तते तति ॥ मत्स्यान्माचयुतनिरामिषं भुज्यादिरज्जने प्रार्थय च वक्षीया
 त ॥ इदं नमस्तं च कुरु ॥ मत्स्यामपणं चेन्न ॥ अथ व्यादिममायुदीयाद्यद्विषयधं जयवधप्राप्त
 मत्स्यानगाधेपात्रिमाचयिष्य ॥ मंत्रान्माक्ष्यपुराण ॥ जनयं वधतामसु मत्स्यां गच्छत वः सुरयो ॥
 जले ययं यथास्थानं त्वया दादुर्वर्जित ॥ इहोन्नरं जलं च वधप्रक्ष्यममहं तितः ॥ युष्मत्कृतं
 माक्ष्यप्रसादेन ममास्त्रीरजीवितोती ॥ इदं नमस्तं च कुरु ॥ यदि जममासोऽसंजितः

तदा शुद्धमास एव कुर्यान्नलधिके ॥ इति दिवाकरविरचितं जन्मतिथिद्वयं संपूर्णं श्रीभ
वानोशंकरार्पणस्तु ॥ ६१ ॥ ॥ ॥ ६१ ॥

सर्वसुखमाचरणीयं किं कुर्यात्ति जनेनावकुजल्यः । विद्यते न खलु कस्य उपायो सर्वलोकपरितोषकरोऽयं ।
(२)

